

«Συγκριτική Μελέτη του Προσωπικού Αφηγηματικού Λόγου Παιδιών Τυπικής Ανάπτυξης και Παιδιών με Γλωσσικές ή Μαθησιακές Δυσκολίες Σχολικής Ηλικίας»

Μηλιατζίδου Ραφαέλα¹, Βογινοδρούκας Ιωάννης², Πετεινού Κάκια³, Πλατσίδου Μαρία⁴

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής, Θεσσαλονίκη, Ελλάδα

Εισαγωγή

Η προσωπική αφήγηση αποτελεί ένα είδος αφηγηματικού λόγου που αντλεί το περιεχόμενό του από τη ζωή του αφηγητή (Peterson & McCabe, 1983). Τα παιδιά με γλωσσικές ή μαθησιακές δυσκολίες θεωρείται ότι παρουσιάζουν λιγότερο ποιοτικές αφηγήσεις σε σχέση με τους τυπικούς συνομηλίκους τους (Applebee, 1978). Πλευρές αξιολόγησης της αφήγησης είναι η μικροδομή που αφορά τη μορφή, η μακροδομή που αφορά το περιεχόμενο και η λειτουργία της Αξιολόγησης που περιλαμβάνει σχολιασμούς του αφηγητή.

Σκοπός

Σκοπός της έρευνας ήταν η σύγκριση των επιδόσεων των παιδιών με γλωσσικές ή μαθησιακές δυσκολίες στα τρία αυτά επίπεδα και η κατανόηση της επίδρασης της ηλικίας και της σχολικής επίδοσης στο μάθημα της Γλώσσας στις αφηγήσεις των παιδιών με δυσκολίες.

Μεθοδολογία

Συγκρίθηκαν οι προσωπικές αφηγήσεις 20 παιδιών τυπικής ανάπτυξης και 9 παιδιών με δυσκολίες όπως τις παρήγαγαν απαντώντας σε μια δομημένη συνέντευξη έξι ερωτήσεων. Τα δημογραφικά τους στοιχεία και οι σχολικές τους επιδόσεις αντλήθηκαν μέσω ερωτηματολογίου. Τα εργαλεία αυτά δημιουργήθηκαν από το Child Language Committee του International Association of Logopedics and Phoniatrics. Η αξιολόγηση των αφηγήσεων έγινε με: την κλίμακα παραγωγικότητας από το Index of Narrative Microstructure (INMS) των Justice et al. (2006) για τη μικροδομή (αριθμός μονάδων λόγου, αριθμός λέξεων, αριθμός διαφορετικών λέξεων), το Monitoring Indicator of Scholarly Language (MISL) των Gillam et al. (2017) για τη μακροδομή (αριθμός επεισοδίων και συστατικών τους) και μια προσαρμογή των Evaluations από τους Peterson και McCabe (1983) για τη λειτουργία της Αξιολόγησης (αξιολογητικές λέξεις/φράσεις).

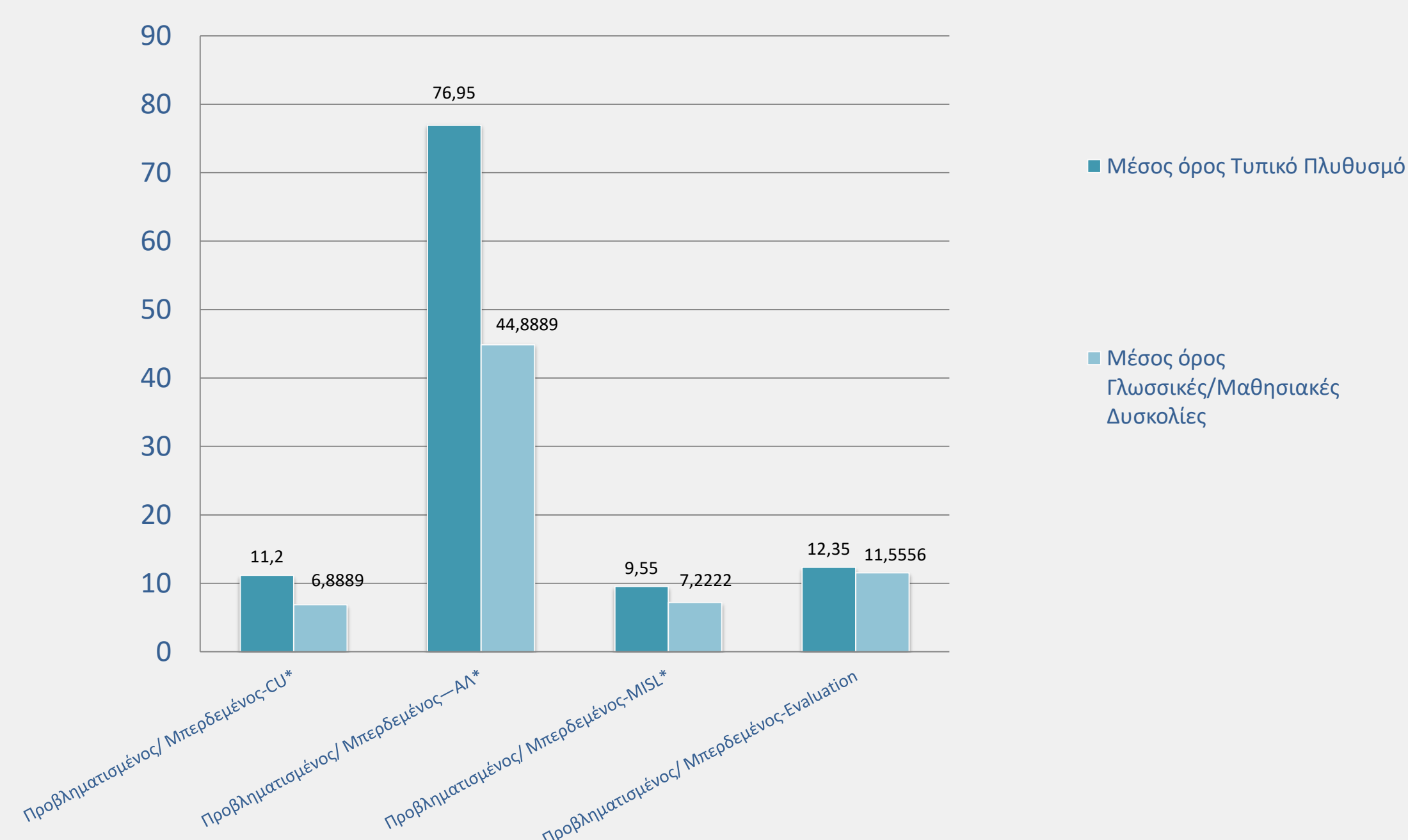
Ερωτήσεις Πρωτοκόλλου που χορηγήθηκε στα παιδιά :

- 1 • Πες μου μια ιστορία για κάποια φορά που ένιωσες ευτυχισμένος/η.
- 2 • Πες μου μια ιστορία για κάποια φορά που ένιωσες προβληματισμένος/η- ή μπερδεμένος/η. Πιθανόν για κάποια φορά που έγιναν πολλά πράγματα μαζί και δεν ήξερες τι να κάνεις.
- 3 • Πες μου για κάποια φορά που ένιωσες πραγματικά πειραγμένος/η ή θυμωμένος/η.
- 4 • Πες μου μια ιστορία για κάποια στιγμή που ένιωσες περήφανος/η για τον εαυτό σου.
- 5 • Πες μου για κάποια φορά που είχες κάποιο πρόβλημα και έπρεπε να το λύσεις. Πες μου τι έγινε και τι έκανες για να το λύσεις.
- 6 • Πες μου μια ιστορία για κάποια φορά που συνέβη κάτι σε σένα και που ήταν πολύ σημαντικό.

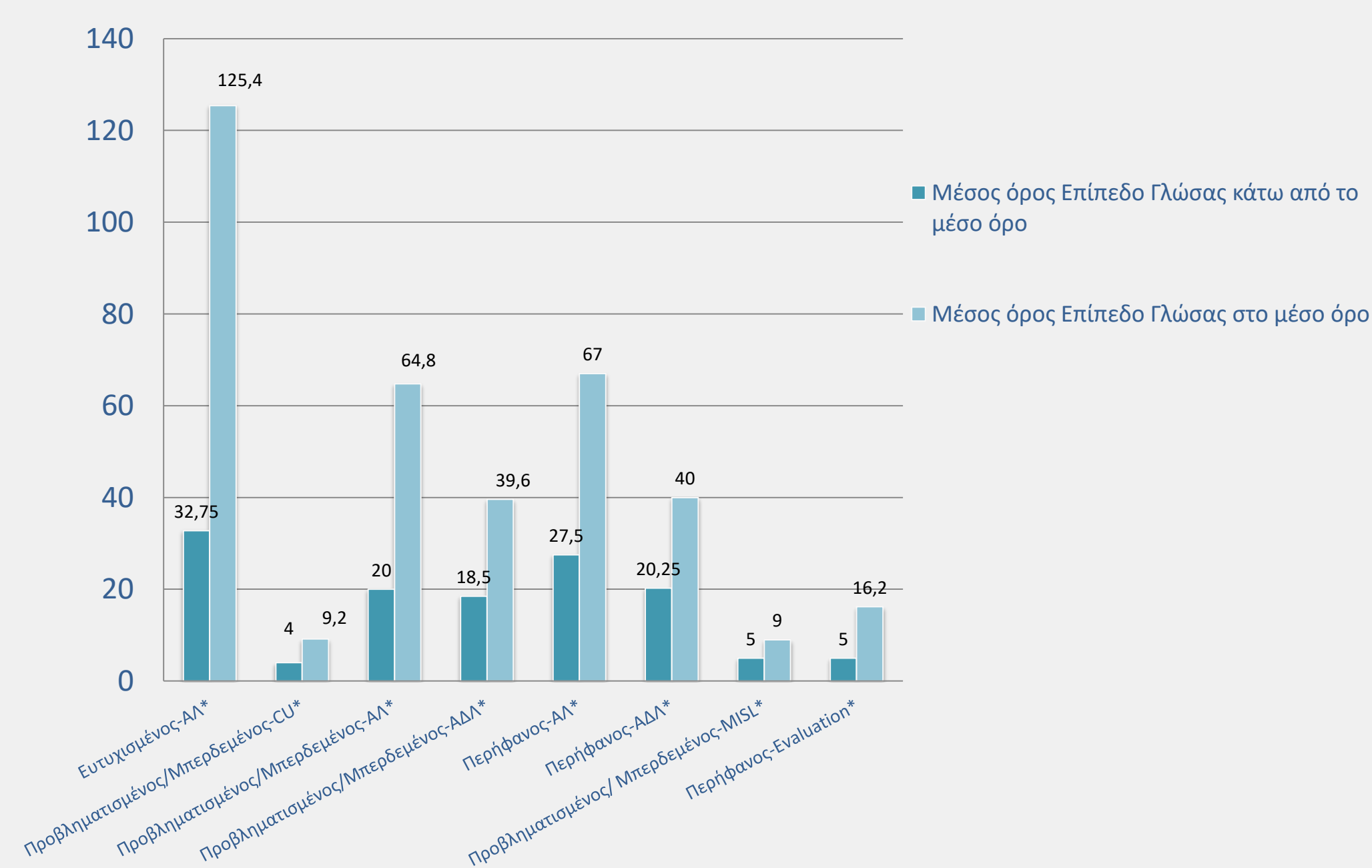
Αποτελέσματα

Τα παιδιά τυπικής ανάπτυξης είχαν υψηλότερες επιδόσεις από τα παιδιά με δυσκολίες αλλά η διαφορά ήταν στατιστικά σημαντική μόνο για τη μικροδομή και τη μακροδομή της ιστορίας στην οποία το παιδί ένωσε Προβληματισμένο/Μπερδεμένο. Τα μεγαλύτερα παιδιά με δυσκολίες παρήγαγαν ποιοτικότερες αφηγήσεις, ενώ σημαντική ήταν η επίδοση στο μάθημα της Γλώσσας ιδιαίτερα για την παραγωγικότητα της μικροδομής.

Σύγκριση ομάδων (CU, ΑΛ, ΑΔΛ), (MISL), (Evaluation)

Σύγκριση Επίπεδο Γλώσσας (CU, ΑΛ, ΑΔΛ), (MISL), (Evaluation)

Συμπεράσματα

Τα παιδιά με γλωσσικές ή μαθησιακές δυσκολίες δεν παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις από τα τυπικά παιδιά στις προσωπικές τους αφηγήσεις. Πιθανώς οι επιδόσεις τους σχετίζονται με την επίδοσή τους στο μάθημα της Γλώσσας. Έτσι χρήσιμη θα ήταν η συμπερίληψη των προσωπικών αφηγήσεων στη θεραπευτική/εκπαιδευτική διαδικασία.

Περιορισμοί/Προτάσεις

Το δείγμα της έρευνας ήταν μικρό οπότε προτείνεται η επανάληψή της με μεγαλύτερο δείγμα. Δεν ελέγχθηκαν μέσω δομημένων δοκιμασιών οι γλωσσικές και γνωστικές δεξιότητες των παιδιών και η ομάδα των παιδιών με δυσκολίες παρουσίαζε ανομοιογένεια. Έτσι, προτείνεται ο διαχωρισμός τους και η χρήση δομημένων δοκιμασιών.

Βιβλιογραφία

- Applebee, A.N. (1978). The child's concept of a story. Chicago, ILL, University of Chicago Press
- Gillam, S. L., Gillam, R. B., Fargo, J., Olszewski, D. A., & Segura, H. (2017). Monitoring Indicators of Scholarly Language: A Progress-Monitoring Instrument for Measuring Narrative Discourse Skills. *Communication Disorders Quarterly*, 38(2), 96–106. doi: 10.1177/1525740116651442
- Justice, L. M., Bowles, R. P., Kaderavek, J. N., Ukrainetz, T. A., Eisenberg, S. L., & Gillam, R. B. (2006). The index of narrative microstructure: A clinical tool for analyzing schoolage children's narrative performance. *American Journal of Speech-Language Pathology*, 15, 177–191. doi:10.1044/1058-0360(2006/017)
- Peterson, C., & McCabe, A. (1983). *Developmental psycholinguistics: Three ways of looking at a child's narrative*. New York, NY: Plenum.

1 Απόφοιτη Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Επιστήμες των Διαταραχών της Επικοινωνίας» του Τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας
2 Λογοπεδικός, Διδάκτορας του Τομέα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
3 Καθηγήτρια - Πρόεδρος του Τμήματος Επιστημών Αποκατάστασης της Σχολής Επιστημών Υγείας στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου
4 Καθηγήτρια στο Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας